

Jak przeprowadzić wywiad ze świadkiem historii?

autorka scenariusza: Agnieszka Kajdanowska

wiek uczestników: powyżej 13 lat

liczba uczestników: 10–30 osób

czas trwania: 2x 45 min.

Prezentowane warsztaty są pierwszymi z cyklu warsztatów o historii mówionej. Pozostałe scenariusze znajdują się na stronie www.mEDIATEKA.centrumzamenhofa.pl w zakładce „edukacja”. Cały cykl składa się z czterech zajęć:

1. Czym jest historia mówiona?
2. Układanie kwestionariusza pytań do wywiadu oraz wypełnianie metryczki świadka historii.
3. Jak przeprowadzić wywiad ze świadkiem historii?
4. Nagraj historię – jak prawidłowo dokonać rejestracji wideo świadka historii

Cele Uczestnicy:

- wiedzą jak przygotować świadka do wywiadu, jak przeprowadzić pierwszą/wstępną rozmowę;
- wiedzą jak postępować ze świadkiem podczas nagrywania relacji;
- wiedzą jakie warunki należy spełnić aby wywiad był przeprowadzony poprawnie pod względem merytorycznym i technicznym;
- wiedzą jak prowadzić rozmowę w zależności od tego jaki rodzaj wywiadu mają do zrealizowania
- wiedzą jakich dokumentów będą potrzebowali, aby w przyszłości móc archiwizować i upubliczniać relacje.

Potrzebne materiały

- podręcznik „Zeszyt dobrych praktyk oral history” (dostępny na stronie www.mEDIATEKA.centrumzamenhofa.pl);
- kontakt ze świadkiem – wskazówki (załącznik nr 1);
- sprzęt do nagrywania audio i wideo.

I. Skąd się biorą świadkowie historii? (5 min)

Pytamy uczniów jakie ich zdaniem są sposoby pozyskiwania świadków historii, jak możemy do nich dotrzeć? Uwzględniamy tu również pomysły dotarcia do świadków związanych z działalnością, historią szkoły. Jeśli wypowiedzi wymagają uzupełnienia, to dopowiadamy niewymienione sposoby dotarcia do świadków. Zapisujemy je wspólnie na tablicy: ogłoszenia i apele w mediach (organizujemy konferencję prasową i/lub piszemy prośbę o objęcie naszej akcji patronatem; ogłoszenia w Internecie (www.szkoly.pl, mailing), ogłoszenia i wydarzenia w portalach społecznościowych; współpraca ze związkami, stowarzyszenia i organizacjami odpowiadającymi profilowi prowadzonej akcji; „uruchomienie” prywatnych kontaktów (rodziny, znajomi).

II. Przygotowanie do wywiadu (15 min)

Przeprowadzamy krótką prezentację, jak powinna wyglądać nasza pierwsza rozmowa telefoniczna, pierwszy kontakt ze świadkiem. Jak zachowywać się w trakcie prowadzenia wywiadu. Mówimy o rodzajach wywiadów jakie można przeprowadzić w ramach historii mówionej.

Wywiad biograficzny – dotyczy całego życia osoby, z którą prowadzimy wywiad. Metoda ta charakteryzuje się tym, że pytania nie są skategoryzowane, prowadzący wywiad posługuje się dyspozycjami, czyli luźno sformułowanymi problemami, które szeroko omawia z rozmówcą. W wywiadzie swobodnym nie jest istotna kolejność zadawanych pytań, lecz aranżowanie sytuacji zbliżonej do naturalnej rozmowy.

Wywiad kwestionariuszowy – polega na uzyskiwaniu informacji poprzez zadawanie pytań na podstawie specjalnie przygotowanego kwestionariusza pytań. Osoba prowadząca wywiad dysponuje konkretnymi pytaniami, ułożonymi w wybranej przez siebie kolejności.

Poruszyć należy również kwestie odpowiedniego przygotowania warunków technicznych (wybór czasu i miejsca, odpowiednie oświetlenie i wyciszenie planu nagraniowego – ABC nagrywania, Zeszyt dobrych praktyk oral history, str. 11) oraz odpowiednich dokumentów (m.in. zgoda na archiwizację zdjęć i dokumentów, zgoda na nagranie wywiadu - Zeszyt dobrych praktyk oral history str. 23-24).

Warto przeprowadzić proste ćwiczenie: pierwsza rozmowa, w roli świadka historii nauczyciel, w roli osoby dzwoniącej jeden z uczniów. Obserwatorzy zwracają uwagę na ewentualne błędy, wśród których najczęstsze to: dzwoniący zapomina się przedstawić lub robi to niedbale, nieumiejętność związęło przedstawienia celu rozmowy, niezapisanie telefonu i adresu osoby, do której się dzwoni. Warto zwrócić uwagę na to, że od wrażenia, jakie zrobimy na świadku historii w czasie pierwszej rozmowy zależy powodzenie wywiadu.

III. Przeprowadzenie wywiadu (20 min)

Dzielimy uczestników zajęć na pary, w których jedna z osób, zadająca pytania, wciela się w rolę redaktora szkolnej gazetki, druga będzie świadkiem historii, odgrywającym rolę absolwenta tej szkoły (np. osoby z pierwszego rocznika absolwentów). Przypominamy uczestnikom o zasadach tworzenia kwestionariuszy pytań do wywiadu (patrz scenariusz „Układanie kwestionariusza pytań do wywiadu”). Prosimy o przygotowanie krótkich wywiadów z okazji święta szkoły (do 5 pytań).

IV. Przeprowadzenie wywiadu – analiza (25-45 min)

Każda z par prezentuje swój wywiad przed resztą uczestników. „Obserwatorów” prosimy o uważne śledzenie wywiadu i notowanie mocnych i słabych stron prezentacji w odniesieniu do zasad omówionych i zaprezentowanych wcześniej. Po każdej zakończonej prezentacji prosimy obserwujących uczestników o refleksje na temat wywiadu. Uzupełniamy wypowiedzi, jeżeli zachodzi taka potrzeba.

Ewaluacja Po przeprowadzeniu zajęć ich uczestnicy:

- potrafią przeprowadzić wstępną rozmowę za świadkiem, tak aby wiedział w jakim przedsięwzięciu bierze udział oraz jaka będzie jego rola w procesie nagrywania relacji;
- potrafią sporządzić dokumenty potrzebne do archiwizacji i upublicznienia nagrania ze świadkiem historii;
- potrafią przeprowadzić poprawny merytorycznie wywiad ze świadkiem historii;
- potrafią zastosować wiedzę o miejscu i warunkach jakie powinny panować podczas wywiadu w praktyce.

organizatorzy:

mediateka

partnerzy:

patroni medialni:

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.